

چرا خداوند انسان را آفرید؟

سوال کننده : یاسین شوشتری

خداوند کریم در جای جای قرآن مجید به این پرسش اساسی و مهم بشر پاسخ داده است ؛ از جمله می‌فرماید :

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ . الذاریات / ۵۶ .

من جن و انس را نیافریدم جز برای اینکه عبادتم کنند (و از این راه تکامل یابند و به من نزدیک شوند) .

حرف «لام» در کلمه « ليعبدون » لام غرض است ؛ یعنی تنها فلسفه خلقت جن و انس و غرض از خلقت آن ها این است که خداوند را با اختیار و نه اجبار ، عبادت کنند تا به تکامل و سعادت ابدی نائل شوند .

در نتیجه ، عبادت و فرمان برداری از دستورات خداوند و در نتیجه رسیدن به اعلي درجه کمال ، هدف اصلي خلقت جن و انس است و خداوند برای رسیدن بشر به این هدف مهم ، تمام وسائل و ابزار مورد نیازش را نیز فراهم کرده است . از طرف در وجود آن‌ها عقل یا همان پیامبر درونی را نهاده است که در هر لحظه و هر آن در اختیار انسان است و می‌تواند با استفاده از آن از مهلکه نجات یافته و به هدف مقدسش برسد ، و از طرف دیگر در طول تاریخ بیش از صد هزار پیامبر را همراه با کتاب‌های الهی فرستاده است تا انسان‌ها را برای رسیدن به این هدف یاری دهند و آن‌ها نیز به بهترین وجه وظیفه خود را انجام داده‌اند ، حال اگر انسان با وجود این همه وسائل ، ابزار ، راهنما و ... نتواند به هدف اصلي اش برسد و به جای رفتن به کعبه اعرابی راهی ترکستان شود ، تقصیر خود او است و نقص غرض پیش نخواهد آمد .

مرحوم شیخ صدوق رضوان الله تعالی علیه در کتاب شریف علل الشرائع ، ج ۱، ص ۱۳ و ۱۴ می‌نویسد:

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ع عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ قَالَ خَلَقَهُمْ لِيَأْمُرَهُمْ بِالْعِبَادَةِ .

از ابی بصیر نقل شده که وی گفت : راجع به فرموده حق تعالی «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» از امام صادق علیه السلام پرسیدم :

حضرت فرمودند : مقصود این است که : حق تعالی جن و انس را آفرید تا ایشان را به عبادت امر فرماید .

و در روایت دیگری نقل می‌کند :

عن جميل بن دراج، قال: قلت لأبي عبد الله (عليه السلام): جعلت فداك، ما معني قول الله عز و جل: وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْإِنْسَ

إِلَّا لِيَعْبُدُون؟ فقال: «خلقهم للعبادة».

جمیل بن درّاج نقل شده است که وی گفت : به امام صادق علیه السّلام عرضه داشتیم :

فدايت شوم: معنای و ما خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ الخ چیست؟

حضرت فرمودند: خداوند متعال جنّ و انس را فقط برای عبادت آفریده.

و همچنین می‌نویسد :

عَنْ جَمِيلِ بْنِ دَرَّاجٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ قَالَ خَلَقَهُمْ لِلْعِبَادَةِ قُلْتُ خَاصَّةً أَمْ عَامَّةً قَالَ لَا بَلْ عَامَّةٌ .

از جمیل بن درّاج نقل شده است که وی گفت : از حضرت امام صادق علیه السّلام راجع به معنای فرموده حقّ تعالی «و ما

خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» سؤال کردم . حضرت فرمودند :

مقصود این است که خداوند جنّ و انس را برای عبادت آفریده.

عرضه داشتیم: گروه خاصی را یا عموم مردم را؟

فرمودند: خیر، بلکه عموم را به منظور عبادت خود آفریده است .

برای تحقیق بیشتر در این باره ، به تفسیر المیزان تألیف علامه طباطبائی رحمت الله علیه ، ذیل همین آیه مراجعه

فرمایید .

گروه پاسخ به تنبّهات

مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عج)